

LJUSTORP
med HÄSSJÖ och TYNDERÖ.
(Medelpad.)

Liusthorp nämnes såsom pastorat utan annex år 1314, då församlingen hade att utge ½ mark penningar till den s. k. sexårgården, och år 1316, då khden i *Lyiustholph*(!) till lösen för Upsalaärkebiskopens pallium bidrog med 3 öre och kyrkan med 2 öre. *Hæsio* cum annexa, som tydligen måste vara *Tynderö*, bildade då ett särskilt gäll och skulle för förstnämnda ändamål erlægga 3 öre. Palliaafgiften för prästen i Hæsium utgjorde 12 öre, för kyrkan 6 öre (DS 3 n. 1946, 2043). Hässjö nämnes bland de församlingar, som ärkebiskop Olof visiterade under sin återfärd från Jämtland i början af år 1319 (DS 3: n. 2218). Ljustorp hörde vid denna tid synbarligen till de svagare gällnen men kom sedan att bilda moderförsamling till de båda senare som annexer. Tidpunkten för denna förändring är ej känd, men annexförhållandet har fortfarit till 1 maj 1920, då Hässjö och Tynderö afskiljdes till eget pastorat äfven innefattande Lögdö bruksförsamling. Komministraturen i Tynderö är af gammalt datum, under det att de i Hässjö tjänstgörande prästerna länge fått intaga en mindre själfständig ställning, som extrakomministrar eller sockenpredikanter, ända till dess de båda komministraturerna genom kgl. bref 4 febr. 1870 officiellt likställdes. Inom Ljustorps pastorat fanns utom Lögdö äfven en annan bruksförsamling Lagfors. Respektive bruk anlades 1687 och 1773. Annexprästaborden innehades tidigare af pastor såsom stomhemman. Genom kgl. bref 27 april 1840 anslogs prästabordet i Tynderö till boställe åt därvarande komminister, och enl. kgl. bref 31 mars 1848 uppläts Hässjö prästabord åt socknepredikanten, sedermera komministern. Hemmanet Backholm,

som Hässjöborna år 1757 anskaffat åt sin sockenpredikant, anhöllo de år 1882 att få afyttra, men denna begäran afslogs (kgl. br. 3/2 1882).

Ljustorps första kända stenkyrka, enl. sägen uppförd af khden Josef i Indal vid slutet af 1400-talet, var 17 aln. lång, 10 aln. bred. Den ombyggdes år 1757 och utvidgades 10 aln. i längd och 5 aln. i bredd med användande af de gamla murarna. Arbetet verkställdes under ledning af murmästaren Dan. Hagman från Sthm, snickeriet utfördes de två följande åren af mästern Olof Hillgren från Sundsvall. Tornbyggnad, som kyrkan dittills saknat, tillkom under många förvecklingar åren 1836-40. Åtskilliga af kyrkans äldre inventarier, en S:t Olofsbild från 1200-talet och ett altarskåp, äro deponerade i Hsands museum.

Om de första kyrkorna i Hässjö har man ingen säker kännedom. Den äldsta, kallad jungfru Marias kapell, skall enl. Hülphers (Medelpad s. 116) omkring 1540 ersatts med en stenkyrka 22 aln. lång, 10½ aln. bred, hvilken begynte rifvas i juni 1795 och fick lämna byggnadsmaterial till bogårdsmur och torn åt den nuvarande kyrkan. Denna hade börjat uppföras hösten 1792 af byggmästaren Simon Geting och invigdes 6 nov. 1795. En madonna- och en S:t Olofsbild från Hässjö gamla kyrka förvaras i Hsands museum.

Tynderö äldsta kyrka låg i Berge. Den nuvarande, åt jungfru Maria helgade kyrkan, belägen på Svedje byamark, befann sig redan före ryssarnas plundring af dess inventarier år 1721 i ytterst förfallet skick med remnadt mittelhvalf och utskridna gafvelmurar. De värsta bristfälligheterna afhjälptes genom en reparation omkr. 1740. Under åren 1792-93 tillbyggdes ett nytt vapenhus och en ny sakristia. Ett krucifix från 1400-talet finnes ännu i behåll.

Brukskyrkorna vid Lögdö och Lagfors uppfördes af trä, den förra 1717, den senare 1772-73. I Lögdö kyrka förvaras en af Haaken Gulleon år 1521 förfärdigad S:t Göransbild, som förut tillhört Stöde kyrka.

På Åstholmen i Tynderö skärgård byggdes 1624 ett kapell, som 1768 förlades till *Skeppshamn*. Det är försedt med predikstol från 1600-talet och ett prydligt korskrank. Ett annat fiskarekapell var det vid *Röviken* 1782 uppförda, hvilket omkr. 1840 af ägarne skänktes till en missionsförening i Tynderö och flyttades till kyrkans närhet.

En utförligare framställning af pastoratets kyrkliga och prästerliga förhållanden förekommer i: *Jak. Alb. Hammargren*, Bidrag till Ljustorps pastorats kyrkliga historia. Hsand 1896. Lögdö kyrka är afbildad i *Minnen af A. J. Ångström* (Skr. utg. af Medelpads fören. 3).

KYRKOHERDAR.

1. Herr **Gunnar** [1543-55] hade under prästbordet i Ljustorp 72 mål i Åker i Rogsta under åren 1543-45 enl. Medelpads jordebok. Genom kvitto 20 mars 1553 erkänner kon. Gustaf I, att han af sin fogde i Medelpad Joen Larsson »annamat och uppburit ett sölffstop, vog 9 lod, hvilket sölffstop her Gunnar i Liustorp oss skenth hadhe». (KA. Norrlandshandl. 1553 n. 5) Herr Gunnar blef vid tinget år 1555 saker för lönskalöge, gaf 5 mk. (Medelpads saköreslägd s. å.)

2. Hr **Nils** i Ljustorp [1555] utgaf d. å. till K. Maj:ts behof en kostgård bestående af: bröd 1 t:a, öl 3 t:r, smör 1 pund, kött 1 pd, fläsk 1 pd, torr fisk 14 mkr, krampsill 1 t:na och gryn 1 spann (enl. fogden Joen Larssons längd, KA).

3. Herr **Bengt** i Ljustorp utgaf år 1561 kostgården för nämnda år med 5 pund kött och fläsk. (Norrländshandl. 1561 n. 1 KA).

4. **Jonas Olai** [1566-71]. Khden Johannes i Ljustorp aflade nov. 1568 trohetsed till kon. Johan III å allmänna landstinget i Njurunda. Underskref riksdagsbeslutet 25 jan. 1571 och var sålunda prästerskapets ombud, men s. å. synes han af obekant anledning blifvit afsatt och flyttat till Selånger, enär i socknens hjälpskattelängd för Älfsborgs lösen står antecknad: Herr Jonn som fordom hafver varit kyrkioherre i Ljustorpp, hafver skattat af desse efterskrifne persedlar: silfver 30 lod, koppar 1 pund, kor 5, qvigor 2, får 2, getter 4, svin 4, häst. 1 om 5 mk. Tiondedelen af denna lösegendoms värde, 20 mk 1 öre, utgjorde hans tribut för ändamålet.

Khden *Olaus Jonæ* i Selånger var sannolikt hans son.

5. **Olaus Olai** (1571-96) tillträdde här pastoratet om våren 1571. Ett bland hans första åligganden efter hitkomsten var att uppskrifva församlingsbornas lösegenom i anledning af den hjälpskatt, som detta år skulle utgå för Älfsborgs igenlösande. Själfva längden bär följande intyg som belyser tillvägagångssättet: »Bekennes jagh Oloff Olsson, pastor i Ljustorp prestegeld i Medhelpad, samt länsmanen ther samastans och 6 andra boofasta män haffua gått i för:de Liustorp gæld gård från gård att beskatta hvars och ens mans egodelar och wpskrifwit huart stycke och perseel för sigh, såsom thetta Register förmälar och med ingen haffua gordt medhold antingen för wenskap, gåffuor eller frensämio etc.» I slutet tillägger han: »Item bekennes jagh mig Oloff Ol. fatige nybola man, som ännu ingen årswext haffuer wpskoritt i förnde Liustorp, haffua wtgordt i thenna skatten 4 lodh siluer aff 40 lodh och aff 50 mk penningar 5 mk.» På grund af ett kgl. bref af 12 febr. 1584 fick Herr Oluf årl. 1 pund tiondespanmål till att därmed försörja kaplan, hvilket anslag han senast kvitterat 1596. Undertecknade Upsala mötes beslut 1593 och Söderköpings riksdagsbeslut 1595.

6. **Olaus Petri** (1596-1609). Såsom kapellan i Ljustorp undertecknade han Upsala mötes beslut 1593 och synes redan 1596 tillträdt

khdebefattningen härstädes. I kraft af ett kgl. br. 23 febr. 1597 uppbar herr Olof Persson äfven sig tilldelad vederlagsspanmål senast år 1609, då han 6 apr. utgaf ett kvitto till fogden Anders Hindersson På 7½ t:r, »frositt och illa forderfvat och duger inthet annat ähn ått creaturen». De sista åren synes han varit mycket sjuklig. Redan 8 juni 1608 heter det i Upsala domkapitels protokoll: »Kom dominus Matthias Helgonis, kaplan i Säbrå i Ångermanland och begärade, att han skulle blifva förfordrat till någon lägenhet, efter han hafver i ämbetet varit nu i 21 år; blef så beslutat, att han skulle blifva med första lägenhet förfordrat, och om så kan hända, att Liustorp i Medelpad blifver löst, efter herr Olof nu långligit hafver legat sjuk, skall han vara närmast härtill». Herr Olof lefde dock som ofvan nämnes ännu i april följande år.

7. **Matthias Helgonis** (1611-40), f. på 1560-talet och synes varit son till en förmögen bonde Herse Larsson i Mulgerd i Häggdånger. Prästv. 1587; kapellan i Stigsjö 1590; undert. Upsala mötes beslut 1593. I Stigsjö ägde han ett hemman i Hjelta, hvilket han behöll äfven efter flyttningen till Ljustorp, där han tillträdde khdebefattningen 1611. Uppbjöd på Ljustorps ting 1634 17 mål jord, som han köpt af Olof Christoffer-son i Åås (Mdb. i RA). Han var en mycket aktad och berömlig man, äfven i besittning af boklig lärdom och undervisade själf sin son, den blifvande Upsalaärkebiskopen, i latinsk grammatik, retorik och aritmetik, till dess denne 15 år gammal i aug. 1613 sändes till Gefle skola.¹ Tunæus angifver hans dödsår till 1640. I så fall har sonen efterträdaren skött pastoralvården de tvänne sista åren af faderns lifstid.

G. 1) m. *Catharina Ericsson*, som afled 1610. (enl. ärkebiskop Stigzelii stambok); 2) m. *Elisabeth Mårtensdotter*, dotter till khden i Torp Mårten Laurentii.

Barnen, som antogo namnet *Stigzelius* efter födelseorten Stigsjö:

Laurentius, f. i Stigsjö 27/10 1598, ärkebiskop i Upsala, d. 31/8 1676; *Nicolaus*, efterträdande khde i Ljustorp; *Mårten*, klockare i församlingen, bodde i Edsåker; en dotter g. m. khdrna Isbrand Falck i Giresta och Jöns Boderus i Wallentuna. (Ups. ärkest. herdam., 1, s. 468, 69); *Märtha*, g. m. khden Erik Huss i Torp.

8. **Nicolaus Matthiæ Stigzelius** (1640-66), f. omkr. 1603 i Stigsjö, företrädarens son; stud. i Upsala i mars 1622. Han och en annan Ånger-

¹ Ärkebiskop Lars Stigzelius har uti sin i Upsala Universitetsbibliotek förvarade stambok om sig själf antecknat: »Domi à patre institutus in l(ingua) latina, grammaticam primum Philippi [Melanctonis], deinde Nathanis dedit, una cum Rhetorica Chytræi etc., quani una cum Arithmetica danice conscripta, patre tum obiter præmonstrante, etiam faciliter percepti».

manlänning Jonas Nicolai Sidenius erhöillo 3 dec. 1624 fri disk på kommunitetet. Faderns medhjälpare här i församlingen 1626, har 1638 undertecknat socknens kyrktiondelängd. Tillträdde efter fadern pastoratet 1640 och var landsprost öfver Medelpad fr. 1657 till sin död, som synes ha inträffat 1666.¹ En hedersman. Under herr Matts och herr Nils tider lära Hässjöborna haft full gudstjänst enl. ett bref af 2 maj 1683. (Hammargren, anf. arb. s. 60.)

G. m. *Anna Henriksdotter*.

Barn: *Anna Stigzelia*, g. 27/6 1672 i Upsala m. komm. i Bälinge Andreas Arepontelius²; *Henrik*, stud. 18/2 1661, apologist i Hsands skola 1674, regem. pastor 1676, d. ogift; *Catharina*, f. 1642 g. m. khden härst. Jacob Strandman, se nedan n. 10; *Matthias*, f. 1647, komm. i Ljustorp-Hässjö, se nedan; *Erik*, f. 22/9 1650, stud. 1669, d. begr. i Upsala 30/11 1671; *Margareta*, g. m. faderns efterträdare, khden Magnus Ostrocherus; *Magdalena*, g. m. komm. J. Kænselius, sedan m. komm. Olof Kiörning i Tuna-Attmar, d. 1708.

9. **Magnus Andreae Ostrocherus** (1667), f. omkr. 1623, bondson från Östanskärs by i Indals s:n. Inskrefs ss. stud. vid Upsala univ. 14 febr. 1644. Kapellan i Tynderö sedan början af 1660-talet; utn. khde i Ljustorp 1667 men måste ha aflidit s. å. Han var nämligen död 13 dec. 1667, då kaplanen i Indal herr O. Ædenius uppböd sin salig svärfaders herr Måns i Tynderö jord, näml. 10½ mål liggande i Östanskär, bördeman till inlösning.

G. m. företrädarens dotter *Margareta Stigzelia*. Fordom pastoris sal. herr Måns änka kräfde 1674 tiondeströmming på sitt nådår 1667.

Barn: *Christina Ostrochera*, g. m. khden i Indal Ol. Ædenius; *Lars*, stud. 1681, sedan brukare af faderns hemman i Indal; *Gunilla*, g. m. komm. i Ragunda Olof Klockhoff; *Margareta*, bodde 1691 i Fors hos system Gunilla och svågern.

10. **Jacob Jonæ Strandman** (1668-84), f. i Ångermanland omkr. 1631, stud. i nov. 1653; blef prost Nils Stigzelius' kapellan här i Ljustorp 1660 och måg; bevistade prästmötet i Hsand febr. 1663 och utsågs att officiera vid följ. möte; khde i Ljustorp 1668 och som sådan uppförd i mantalslängden för detta år. Afled 1684.

G. m. *Catharina Stigzelia*, f. 1642, dotter till khden Nicol. Stigzelius n. 8. Hon begärde 20/12 1689 frihet på ett sitt hemman Slätt benämndt; d. 9/7 1712 hos sin måg i Indal och begrofs 20/7 af pastor Ol. Ædenius.

Barn: *Nicolaus*, apologist vid Hsands skola, d. 1701; *Catharina*, g. 1695 m. khden Israel Thelberg i Indal, d. 1749.

¹ Större luckor i Medelpadshandlingarne för denna tid göra uppgifterna något osäkra.

² Hon synes tidigt blifvit änka och återvändt till fädernehemmet med en späd son *Lau-arentius Arepontelius*, som efter att ha genomgått Hsands gymnasium blef student i Upsala 14/11 1691 och ingick i Uplands nation. Hans senare öden äro ej kända.

11. **Nils Johannis Bidenius** (utn. 1685), komm. i Själevad; utn. khde i Ljustorp, men afled innan tillträdet nov. 1685; se *Själevad*.

12. **Eric Christophori Hellberg** (1687-1708), f. i Hsand, där fadern Christopher var borgare; stud. 14 okt. 1667, kallade sig under gymnasii- och första studentåren *Hellman*. Stadskomm. i Hsand 1672 samt från år 1674 tillika kollega i 3:dje klassen af Hsands skola; khde i Ljustorp 1687; deltog i Hsands prästmöte 1696. Hade loford om sig såsom en käck och berömlig lärare. (T.) Afled 22 aug. 1708 och begrofs följande 13 sept.

G. m. *Barbara Larsdotter Moman*, dotter af rådman Lars Persson Moman i Hsand, lefde ännu 1720.

Barn: *Christopher*, f. 1677, komm. i Tuna-Attmar, d. 1745; *Lars*, f. 1682, komm. i Brunflo-Lockne, d. 1735; *Anna*, g. 1) 23/5 1700 m. gästgivaren Augustin Bång i Fjäl, Hässjö, änka 1716, 2) 19/5 1719 m. en finsk officer Gustaf Grass; *Ingrid*, g. 12/ 1708 m. komm. i Tynderö Carl Biberg, sed. m. hans efterträdare komm. Jakob Thelberg, d. 1736; *Margareta*, g. m. apologisten i Hsands skola, Nils Strandman, änka 1701, omg. 25/1 1707 m. brukspred. vid Lögdö Ivar Theet, se nedan; *Sara*, f. 25/5 1686, g. m. komm. i Umeå landsf. Olof Lindahl; d. 1726; *Barbara*, g. 4/10 1708 m. khden Carl Alstadius i Refsund, omg. m. rektorn i Frösö skola, sist khden i Bygdeå. Ol. Thurdin; d. 1719; *Catharina*, f. 23/6 1692, g. 29/7 1719 m. komm. i Sunne Ol. Sundell.

13. **Matthias Jonæ Groth** (1710-12), f. i Sköle by, Tuna s:n i Medelpad af bondeföräldrar. Stud. 16 febr. 1678; prästsv. till adj. i sin födelseförsamling Tuna; v. komm. i Stöde 1693. Tillträdde såsom khde med kgl. fullmakt af 21 mars 1694 Jockmocks regala pastorat och flyttade till Kvickjock, då denna 1696 gjordes till moderförsamling (se Jockmocks khdar n. 2). Efter nära 17 års på hälsa och krafter uppslitande tjänst i lappmarken, där han enl. Tunæus varit en sorgfällig lärare för de arma lapparna, tillträdde han Ljustorps pastorat i maj 1710 men afled redan 22 nov. 1712. Efter hans död gafs till Ljustorps kyrka en ljuskrona i testamente.

G. m. *Christina Wallander*, förmodligen dotter till komm. i Selånger-Sundsvall Lars Wallander.

Barn: *Christina*, f. 11/12 1689 i Tuna, g. m. faderns efterträdare i Jockmock khden P. Alstadius; *Ingeborg*, f. 8/5 1692, g. 1) m. borgmäst. Lars Barchén i Luleå, 2) m. khden i Jockmock Olof Modéen; *Abraham*, f. 1695 i Jockmock, kollega vid Frösö skola, d. begr. pingstdagen 1715.

14. Mag. **Jöns Olai Bremming** (1716-30), f. i Njurunda. Föräldrar: komm. därstädes, sedan i Undersåker Olof Br. och Helena Marci-

dotter. Stud. i Upsala 22 okt. 1697; prästv. i maj 1700; past. adj. i Offerdal 1702, men återvände till Upsala och promov. efter aflagda akademiska prof till fil. mag. 1713. Tjänstgjorde en tid före promotionen i Sthm; kallad till kapellansbefattning i St. Nicolai förs., höll han 1712 profpredikan i Upsala domkyrka »med en nyttig method och ett starkt tydeligt uttal», ss. ärkebiskopen vitsordade honom. Utn. till khde i Ljustorp 1714, tilltr. 1716, men den kgl. fullmakten låg ännu 27 apr. 1717 oinlöst hos biskopen i Hsand, hvarför Bremming tillskrifves och med förundran föreställes, det han intet mera mån är om konungens försäkran om pastoratet. Opponent vid prästmötet i Hsand 16-17 jan. 1717. Samma år anhöll han om konsist. tillåtelse att någon gång få predika vid Lögdö bruk, hvilket beviljades efter inhämtande af brukspatron Matthias Krapps mening. Men sedermera anmodade denne prästerskapet i Skön att biträda vid Lögdö, hvilket föranledde åtskilliga tvistigheter, som emellertid slutligen bilades. I apr. 1730 begärde khden Bremming, som i 30 år varit in ministerio och nu var alldeles trött och utarbetad, att studiosus dn. Erik Åkerdahl ju förr ju hållre måtte ordineras till hans medhjälpare. Redan 1 aug. s. å. afled Bremming och Åkerdahl förordnades till nådårspräst.¹

G. 17/6 1714 i Offerdal m. *Margareta Drake*, dotter till khden Jöns Ol. Drake i Berg och änka efter regem. fältskären Adam Werner. Hon afled i Sundsvall 16 dec. 1740.

Barn: *Olof*, f. 29/4 1715, justitiarius i Rikets ständers hall- och manufakturätt, d. 14/11 1774; *Johan*, f. 29/4 1716; *Elias*, f. 15/7 1717, drunknade under bron vid Sundsvall som gymnasist 26/5 1732; *Margareta*, f. 4/12 1718; *Helena*, f. 19/10 1722, g. m. rådman Peter Modéen i Sundsvall; d. 1777.

Tr.: Disp. de jure tributorum, præs *J. Upmark*. Ups. 1706. De polypo aulico, præs. *H. Forelius*, ibid. 1708.

15. Mag. **Nicolaus Jac. Nenzelius** (1732-43), f. omkr. 1678 i Gudmundrå s:n och Nedansjö by, fadern bonde, modem syster till khden Matth. Lochnæus i Gudmundrå. Stud. i Upsala 16 sept. 1702; prom. fil. mag. 21 maj 1713, utn. konsistorienotarie i Hsand efter N. Stecksenius nov. 1716 och tilltr. 1 dec., då han aflade sin notariatsed; konrektor i trivialskolan 1722, samt utn. af Kgl. Maj:t 13 juli 1723 till andre teologie lektor. Han led stor skada till sin egendom vid ryssarnes härjningar 1721. Uppförd på förslag till Nora pastorat 1726 och till Njurunda 1730. Efter Bremmings död uppsattes nu lektor Nenzelius i 1:sta förslagsrummet till Ljustorps pastorat, han hade t. o. m. förbehållit sig, att biskop och

¹ Er. Åkerdahl afled här i Ljustorp ss. prosten N. Nenzelius' adj. 14/2 1742.

konsistorium skulle lofva honom, att han sluppe resa fåfängt för att prof-predika. Men Ljustorps församling ville ha Bremmings styfson Adam Adamsson Werner till khde. Under sådana förhållanden förklarade konsist., att det ville vid Ljustorps pastorat göriligen maintenera och bibehålla mag. Nenzelius, så vidt kungliga förordningar det tilläte och medgåfve. Prosten Touschier, som skulle förrätta valet, fick instruktion att noga tillse, att ej röster på hemligt eller misstänkt sätt värfvades. Då valet d. 17 okt. 1731 försiggick, kallade församlingen ofvannämnde Werner, under förklaring, att det skedde uteslutande på grund af medlidande med änkefru Bremming och hennes små barn. Men konsist. utfärdade full-makt för Nenzelius, som tjänat vid skolan 15 år och då borde, likmätigt skolordningen, »släppas ur oket». Han tillträdde här i Ljustorp 22 apr. 1732, då han ock nedlade rektoratet i gymnasiet, hvilket han det löpande året 1731-32 beklädt. Han var en stadig och allvarsam man och sökte på allt möjligt sätt gagna och sköta sina församlingar. En kollekt till kyrkans förbättrande blef under hans tid af K. Maj:t beviljad. De in-bragta medlen voro emellertid otillräckliga, och reparationen kom ej heller till stånd under efterträdarens tid. Var mycket nitisk att samla uppgifter åt Tunæus för hans herdaminne. V. kontr. prost nov. 1733 efter Touschier i Skön. Afled 2 maj 1743.

G. 1) m. *Märta Schrader*, änka efter en tysk språkmästare i Sthm och hade med henne ett barn, som tillika med modern afled.

2) 1722 m. *Christina Mört*, f. 1693, dotter af lektor Ol. Mört och Cath. Lim-nelia; d. 31/3 1771 i Hsand och begrafven i domkyrkan. Med henne 3 söner:

Johan Jacob, f. 1/6 1726 d. 7/8 s. å.; *Olof Nenzelius*, f. 10/1 1728 i Hsand. fil. mag. astron. observator i Lund, sist akademieräntmästare, d. 22/6 1804 i Lund; *Nils*, f. 7/5 1733 i Ljustorp, fil. mag. i Lund 1760, arrendator af en egendom i Skåne.

Tr.: Excercitium certamen Olympiacum breviter illustrans, præs *J. Upmark*. Ups. 1708. - Signum Caini scrutans et admirans, præs. *O. Celsius* ib. 1713. - Grafver-ser vid khdens i Själevad J. Lochnæi maka Christina Bohllins begrafning 10/6 1714. Ups.

16. **Olaus H. Omnberg** (1745-55). Vid Nenzelii död sökte Ljustorpsborna genom begäran hos konsist. få en ogift präst, som vore villig att konservera prästhuset, och uppgaf därvid Petrus Erik Lang, men konsist., som uppsatt konrektor Ol. Omnberg och skolkollegerna Olaus och Joh. Unæus på förslag, afstyrkte, emedan Lang var ograduerad och hade långt färre tjänsteår, dessutom hade fru Nenzelius ej bedt dem sörja för hennes framtid. K. Maj:t ogillade Ljustorpsbornas klagomål, och valet försiggick 25 nov. 1744, då Omnberg erhöll enhällig kallelse och utn. till khde. 19 dec. 1744, med tilltr. 1745; han installerades först 3 juli 1748 af biskop Kiörning. Slutl. khde i Nordingrå, se *Nordingrå*.

17. **Jonas Bredberg** (1756-74), f. 1707 i Njurunda s:n; föräldrar: bonden Nils Nilsson i Bredbyn och Brita Jonsdotter. Stud. 23 jan. 1727 i Upsala; prästv. och nådårspred. i Njurunda 1729 efter khden Sandmark; nådårspred. efter svärfadern komm. Gropman i Sundsvall 1731, anhöll om och fick fullmakt som komm. efter honom, hvilken tjänst han tillträdde 1733; tillika komm. i Selångers landsförs. 1743. Khde i Ljustorp 29 dec. 1755, tilltr. 1756. Prost i Medelpads norra kontrakt 1767; prästeståndets fullmäktig vid 1769 års riksdag. Var mycket verksam att samla medel till den nya kyrkobyggnaden i Sundsvall, för hvilket ändamål han själf efter erhållen tjänstledighet företog en rundresa i svenska landskap. Äfven arbetet på den vidlyftiga ombyggnaden af Ljustorps kyrka bedref han från sin ankomst hit så energiskt, att hon redan 2 okt. 1757 kunde invigas af biskop Kiörning. Året därpå inträffade olyckan, att hela prästgården uppbrann jämte khdens redbaraste egendom. Prästbordet, som legat i vanhäfd, blef genom hans driftighet ånyo satt i godt stånd. Prosten Bredberg afled 7 juni 1774 och begrofs af biskop Kiörning i Ljustorps kyrka framför altaret 3 juli s. å. med liktext öfver Psal. 90.

G. 1731 m. *Maria Cecilia Gropman*, dotter af komm. Petrus Gropman i Sundsvall; d. i Vibyggerå prästgård 16/3 1792, 77½ år g. Af deras 13 barn voro 5 lefvande vid faderns död. Änkan erhöll dubbla nådår.

Barn: *Brita*, f. 1734, g. 2/7 1761 m. handl. N. Langh i Sundsvall, d. där 11/8 1781; *Nils* f. 1736, stadskomm. i Hsand, d. 22/2 1771 af lungsot i fädernehemmet; *Margareta Elisabeth*, f. 1740, g. m. efterträdaren khde. Svanström, omg. m. khden i Indal Elof Frisendahl, d. 1805; *Maria Sophia*, f. 1746, d. ogift i Ljustorp 1/3 1783 af lungsot; *Erik*, f. 23/6 1747, rådman i Sthm, direktör m. lagmans namn, heder och värdighet, förf. af ekonomiska skrifter, d. 15/6 1807; *Anna Catharina*, f. 1751, d. i Vibyggerå prästg. 29/6 1794; *Jonas Olaus*, f. 3/11 1756, d. 5/1 1757 i Ljustorp; *Ebba Cecilia*, f. 19/7 1758, d. 11/9 s. å.

Tr.: Christelig bön, under Sundsvalls nya kyrkios påstående byggnad, hvilken ock vid första grundstenens läggande, den 20 Augusti 1737, på byggningsplatsen uplästes. Upstald af Jona Bredberg, R. D. comminister der sammastädes.

18. **Christian Larsson Svanström** (1777-79), f. 1721 i Hammar, Ytterlännäs, där fadern Lars Månsson var gästgifvare; modern Märeta Persdotter. Stud. 1 okt. 1744, prästv. sept. 1748 till adj. hos prosten Ol. Turdin i Bygdeå, vik. komm. i Umeå stad för den sinnessjuke komm. J. Ljungberg 5 juni 1751 och utn. till ordin. komm. efter honom 10 okt. 1761, tilltr. 1762. Vald till khde i Ljustorp af församlingen i jan. 1776; klagomål anfördes, men valet stadfästades 17 febr. 1776, tilltr. 1 maj 1777, afled redan den 3 dec. 1779 af slag. En berömlig prästman, förde dagliga meteorologiska observationer och lämnade Tunæus många upplysningar om stiftets prästerskap. Sterbhusets behållning var ytterst ringa.

G. 1) 3/1 1754 m. *Anna Brita Norberg*, handelsman Lars Norbergs i Hsand dotter, d. 3/1 1760 i sitt 27. år, begr. i Umeå kyrka 31/1 s. å.

2) 9/2 1762 m. *Anna Charl. Nortman*, dotter till kronobefalln.-man Joh. Nortman i Umeå;

3) 22/10 1776 m. *Margareta Elisabeth Bredberg*, dotter till företrädaren, omg. m. khden i Indal Elof Frisendahl.

Barn i 1:sta giftet: en son *Lars*, f. i dec. 1754, stud. 1775, e. kanslist, ingick i tullstaten, underbrännmästare i Umeå 1784. I 3:dje giftet: 2 späda döttrar.

19. Mag. **Petrus Lindström** (1782-86), f. 1730 i Hsand, son af handlanden därst. Michael Lindström och Malin Jöransdotter. Stud. i Upsala 1751, men fortsatte sina studier vid Lunds univ., där han inskrefs 1758; promov. fil. mag. 25 juni 1760; prästv. till biskopsadj. i Säbrå 1762. Utn. kollega i Frösö skola 12 sept. 1772; erhöill vid khdevalet i Ljustorp sept. 1780 röstpluralitet; besvär anfördes, men återtogos och fullmakt utfärdades för honom sås. khde härst 14 nov. 1781; installerades af biskop Hesselgren 30 mars 1783; var utsedd till predikant vid prästmötet 1786, men måste på grund af sjukdom afsäga sig uppdraget. Han afled 11 okt. s. å. af vattusot.

G. 18/11 1773 i Indal m. *Vendla Christina Thelberg*, f. 1741, dotter af komm. i Tynderö, Jacob T., bodde som änka i Högländ.

Barn: *Michael*, f. 4/1 1774 i Indal, handl. i Hernösand; *Johan Peter*, f. 25/1 1776 på Frösön, stud. 1795, fil. mag. 1800, hofpredikant och khde i Jemthög, i Lunds stift, d. 18/5 1819.

Tr.: De descriptione rei literariæ adminiculo præstantissimo, præs. *P. Ekerman*. Ups. 1755. - De salute Baptismi antitypa salutis Noachidarum sub diluvio, 1 Petr. 3: 20, 21, præs. *S. J. Munthe*. Lundæ 1759.

20. **Erik Magnus Stridsberg** (1788-1805), f. 9 maj 1755 i Jämtland. Föräldrar: borgmästaren Erik Stridsberg i Sundsvall och Hedvig Regina Reimer, modern afled i Ljustorps prästgård 24 apr. 1802. Stud. vt. 1775, prästv. i Hsand i febr. 1781 på kallelse af presidenten Axel Gabr. Leijonhufvud och tjänstgjorde i Sthm dels i hans hus, dels ss. komm. adj. i St. Jakobs och Johannis församlingar; utn. till hofpred. hos Hertig Carl af Södermanland 22 sept. 1782, hvilken befattning han efter aflagd past.ex. tilltr. i början af år 1784. Därjämte handhade han den enskilda själavården hos hofmarskalken frih. De Geers änka, född Ribbing, till hennes död 1787. Med förord af hertig Carl och Sthms stads konsist. sökte han khdebefattningen i Ljustorp och erhöill vid valet 14 okt. 1787 stor röstöfvervikt, tilltr. 1788. Predikant vid 1795 års prästmöte i Hsand. Han var en ovanligt idog och verksam man och sökte i många riktningar

reformera sina församlingar, hvilket dock ej alltid upptogs så välvilligt. Särskildt ägnade han sina stora insikter i jordbruksskötsel till förkofran af Ljustorps prästbord, där han lät från rot och ris uppbyta 60 tunnland jord, hälften förut beväxt med skog, hälften myr- och kärrmark, samt upptaga 8000 famnar nya diken. Båda annexernas kyrkor och prästgården blefvo tack vare hans pådrifvande nit ombyggda. S. afled 8 sept. 1805, blott något öfver 50 år gammal.

G. 1783 m. *Christina Brigitta Fahlander* f. omkr. 1754, dotter till direktören Pehr Fahlander på Värmdön och Anna Christina Engström samt syster till den från finska kriget bekante öfverste Gustaf Fahlander, adlad Edelstam, död ss. f. d. landshöfding i Västerbottens län. Afled i Skallböle, Tuna s:n, 14/11 1813.

Barn: *Hedvig Elisabeth*, d. ogift; *Anna Regina*, f. 30/8 1788, g. 1/11 1811 m. inspektor Joh. Lögdberg i Wattjom, d. i Sthm 3/1 1853; *Pehr Erik*, f. 28/8 1790, underlöjtn. vid arméns flotta, d. i Gefle 5/6 1809; *Gustaf Adolph*, f. 28/11 1792, sekreterare vid öfverståthållareämbetet i Sthm 1827, d. 27/11 1861 på Norra Malma, Estuna s:n i Upland.

Tr.: Jesu läras hufvud-yrke förestäldt uti en christlig prästmötes-predikan uti Hsands kyrka den 2 Febr. 1795. Sthm 1797. - Anonyma skrifter rörande landthus-hållningen. (*A. Westén*, Sv. kongl hof-cleres -hist. 1: 3, s. 902.)

21. Dokt. **Wilhelm S. Huss** (1808-43), f. 22 dec. 1757 i Hsand, son till sedermera khden i Oviken Samuel H. och Brita Christina Klefberg. Efter skolstudier på Frösön och i Hsand stud. vt. 1778, prästv. 24 maj 1781 i Upsala; past. ex. i Sthm 1783; tjänstg. hofpredikant hos hertig Fredrik Adolf 1784; utn. khde i Sveg 6 aug. 1794, tilltr. 1796; opponent vid prästmötet i Hsand 1806; erhöill fullm. 12 nov. 1806 på Ljustorps pastorat, tilltr. 1808; v. kontraktsprost 1813; förestod Medelpads båda prosterier från hösten 1817 till 8 sept. 1819, då han utn. till ordin. kontraktsprost öfver Medelpads norra kontrakt. Theologie doktor 14 juni 1831. Under hans tid sammanslogos Medelpads båda kontrakter, hvarvid han 16 juli 1834 utn. till ordin. kontraktsprost öfver hela landskapet. Efter att en längre tid varit för sjukdom och ålderdom tjänstledig, afled han, såsom stiftets senior, 29 Sept. 1845, 87 år 9 m. 7 d., »sörjd af alla, isynnerhet af dem, som kände den trogne herden, den redliga vännen, den mogna rådgifvaren, den aktningsvärda medborgaren».

G. i Svegs kyrka 13/1 1799 m. *Gertrud Margareta Wagenius*, dotter af brukspred. vid Ljusnedal Paul W. och Margareta Katrina Biberg; d. 22/1 1859.

Barn: *Samuel*, f. 18/11 1799, stud. vt. 1821, prästv. 19/6 1825. d. ss. past. adj. i Anundsjö 30/7 1826, drunknade under badning, ogift; *Paul Wilhelm*, f. 7/6 1801, sist khde i Torsåker d. 1857; *Brita Catharina*, f. 26/7 1802, g. 1831 m. komm. i Tynderö A. Gissler; *Wilhelmina*, f. 7/6 1805, g. m. efterträdaren prosten Esbjörn Bergman; *Sofia Margareta*, f. 26/11 1806; g. 10/8 1858 m. orgelbyggeridirektör Joh.

Gust. Ek; *Anna Maria*, f. 17/4 1808, g. 5/7 1832 m. bruksförvaltaren på Åvike bruk Lars Wilh. Tjerneld; *Carl Erik*, f. 2/10 1809, stud. 1827, d. i Upsala 1831.

22. **Dokt. Esbjörn Bergman** (1847-79), f. 31 dec. 1805 i Attmar, son af brukspatronen på Sörfors bruk Erik B. och Brita Catharina Norberg samt yngre broder till biskop Israel Bergman i Hsand. Stud. i Upsala ht. 1824; promov. fil. mag. 1830; v. konrektor vid Hsands skola. ht. 1831-vt. 1833; v. kollega ht. 1833; ord. kollega vid Umeå trivialskola. 25 juni 1834 samt vid Hsands skola 17 sept s. å.; speciminerade för rektorsyssla ht. 1835; v- gymnasiiadjunkt ht. 1835 och vt. 1836. Utn. rektor vid Haparanda apologistkola 20 jan. 1836. Prästv. 27 nov. 1842 i Hsand; past. ex. 17 juni 1843; utn. till khde i Ljustorp 15 juli 1846, tilltr. 1847; kontraktsprost 1861; stiftsfullmäktig i prästeståndet vid 1859-60 års riksdag, var revisor i stats-, banko- och riksgäldsverken 1859, 1861, 1863 och 1865. Teol. doktor vid Upsala univ. jubelfest 1877. LNO 1860. Under hans tid uppstodo de religiösa schismerna, hvarvid särskildt baptis- men genom resande kolportörer vann insteg i församlingarna. För att stäffa dess framfart, som väckte oro och split, ansåg sig khden Bergman böra påkalla den världsliga lagens arm, och i en skrifvelse 12 dec. 1855 anhöll han, att landshöfdinge-ämbetet måtte vidtaga nödiga mått och steg för att hejda baptisten Hejdenberg i hans proselytmakeri. Till en början hände det ock, att genom kronobetjäningens åtgärd ett eller annat barn under år 1856 blef döpt, »hvilkas föräldrar i baptistisk förvillelse vägrat att låta dem komma till dop och kristendom». Men som bekant kunde dessa åtgärder icke sätta någon damm mot de nya rörelserna. Och detta fick äfven prosten Bergman till sin sorg erfara. För skolväsendets förbättring hyste han särskildt intresse. Hans pastorala verksamhet, hans nit och allvar bjödo för öfrigt aktning. Han afled 27 okt. 1879 stilla och fridfullt i Ljustorps prästgård.

G. 24/7 1834 m. *Wilhelmina Huss*, företrädares dotter, d. 21/3 1871.

23. **Lars Widell** (1881-1923), f. 28 nov. 1841 i Häggdånger, son af arbetaren Nils Svensson och Lena Kajsa Larsdotter. Afg. ex. i Hsand vt. 1865; stud. ht. s. å.; prästv. i Sthm 12 febr. 1868 af biskop Beckman och förordn. att under khden J. Billmarks i Björna sjukdom biträda därst., nådårspräst efter honom 8 apr. s. å.; kapellpred. å Holmön 26 apr 1869; tilltr. genast; tillika tillf. pastor i Säfvar under sommaren 1870. Efter afl. pastorex. utn. komm. i Säbrå 27 dec. 1870, tilltr. 1 febr. 1871 och tillika t. f. pastor därst.; khde i Långele 26 apr. 1875, tilltr. genast. Utn. khde i Ljustorp 24 maj 1880, tilltr. maj 1881. Pensionerad 1923. LVO 1901.

G. 18/9 1868 m. *Edla Johanna Albertina Eriksson*, f. 20/3 1840 i Gryta, dotter af landtbrukaren Joh. Erikson och Sofia Danielsson; d. 17/12 1909.

Barn: *Ester Helena*, f. 12/1 1870 på Holmön, folkskolelärarinna i Örnsköldsvik; *Johan Albert*, f. 25/3 1872 i Säbrå, distriktslandtmätare i Bergsjö, Hudiksvall; *Sven Josef*, f. 9/6 1873, bankkamrer i Sollefteå; *Ernst Gunnar*, f. 7/11 1874, komm. i Håsjö; sedan khde i Ytterlännäs; *Nils Martin*, f. 26/3 1876 i Långsele, trävaruhandl. i Östersund; *Edla Elisabeth*, f. 4/9 1877, g. m. Karl Jacob Henr. Östberg, komm. i Tryserum-Hannäs, Linköp. stift; *Lars Axel*, f. 24/7 1897, kassör vid Upsala-Gefle Järnväg; *Beata Maria*, f. 14/12 1882 i Ljustorp.

Tr.: Predikan på 15:de sönd. efter Tref. (i Predikosaml. af Hsands stifts prester 2. Hsand 1884).

SOCKENPREDIKANTER eller EXTRA KOMMINISTRAR I HÄSSJÖ.

1. **Andreas Petri** [1567] bodde i By här i socknen. Enligt en från biskop C. G. Nordin härflytande notis är hans namn återfunnet i följande rim:

Andreas Petri: så skrifver sig nu
Prästen i Hässjö 1567.

2. **Laurentius Olai** [1593], nämnes här ss. kaplan jämte Olaus Petri 1593, då båda undertecknade Upsala mötes beslut. Bodde i Westanbäck och skall enligt Tunæus aflidit 1626.

3. Herr **Oluf** kaplan [1628], upptages i socknens mantals- och boskapslängd för detta år med ett hushåll af 3 personer.

4. **Nicolaus Matthiæ Stigzelius** [-1640], khde i Ljustorp 1640; se ofvan n. 8.¹

---

¹ Tunæus och efterföljare ha upptagit *Helgo Georgii Medelpadius* 1640 bland kapellaner i Hässjö, men intet spår af hans verksamhet här ha vi hittills kunnat upptäcka. Student i Upsala 8 febr. 1631. I Upsala domkapitel bestämdes 11 maj 1642, att Helgo Georgii Medelpadius blifver pædagogus i Sundsvald, så kan han här näst komma med till ordines (d. v. s. prästvigas). Ovisst om han tillträdde denna skolmästareplats; däremot återfinnes han några år senare med liknande befattning i Sigtuna. Han, »som tilförene hafver varit pædagogus i Sigtuna», anhöll näml. 4 aug. 1652 om rekommendation till superintendenten Steuchius, och erhöill densamma »af den tenor», att medan han här en tid med ungdomen arbetat och blifver nu en åldrig person och vill gerna se sig om någon annan lägenhet, som han kan försörja sig med hemma, där han födder är, rev. superint. ville för den skull anse denne vår rekommendation och honom med någon hans qualiteter likmätig lägenhet försörja». (Udpr.)

5. **Jacob Jonæ Strandman** [1660-68], khde i Ljustorp n. 10.

6. **Matthias Nic. Stigzelius** (1682-95), f. omkr. 1647, son till khden Nicolaus St. i Ljustorp, n. 8. Från Hsands gymn. stud. i Upsala 6 nov. 1669; kaplan i Hässjö 1682. Hässjö-bornä hade 1694 inlämnat en underdånig ansökan om att deras komminister måtte erhålla någon förstärkning i sina lönevillkor. Stigzelius förklarade, i afgifvet yttrande, att han icke vetat af allmogens petition, men kunde ej förtiga, att han sitter »mäkta trångt». Hans förmåner vore en liten prästestomme vid annexan och ungefär 10 tunnor spannmål af Hässjö och 5 t:r af Timrå. Domkapitlet ansåg en tillökning högst önskelig, men innan något utslag härå gafs, afled Stigzelius 6 jan. 1695, 48 år gammal.

G. 1683 m. *Christina Bång*, f. 4/1 1663, dotter af gästgifv. Augustin Bång i Fjäl, omg. m. efterträdaren O. Holmstrand.

Barn: *Margaretha*, d. 5/11 1689; *Johanna*, f. 1689 g. 1/11 1723 m. handelsman Anders Sundman i Hsand, d. begr. där 15/8 1749; *Christina*, f. 1695, g. med en köpman i Hsand, d. 13/2 1743 i Krigsbyn; en son, blef bokhållare.

7. **Olof Jonæ Holmstrand** (1696-1749), f. 1669, son af en fiskare i Gäfle. Han blef inskrifven i Gestrike stud. nation i Upsala 28 nov. 1691, men återfinnes ej i Universitetsmatrikeln. Han tillhörde således icke stiftet, men som han plägade åtfölja sina föräldrar i strömmingsfiske om somrarna, då fiskarfolk från Gäfle ofta lågo här uppe vid Medelpadskusten, blef han bekant i prästfamiljen i Hässjö och ingick äktenskapsaftal med Stigzelii änka. Omedelbart efter komm. Stigzelii död anhöllo Hässjöborna hos superintendenten Micrande om en ny komminister, som kunde konservera änkan. Hsands konsist. fann adj. Carl Biberg, som anmält sig, därtill för ung, men ansågo Nils Brebelius lämplig. Genom särskilda påtryckningar blef dock den nyuppträdande aspiranten omsider antagen, prästvigd och till denna beställning befordrad 1696 samt innehade den nominellt i den sällsynt långa tiden af 58 år. I mars 1722 begär han att slippa resa till Ljustorp mer än 4 ggr om året, enär han af pastorn endast njuter frihet för kronotionden af det hemman, som han ägde i Krigsbyn, och pastors lönebidrag tillfaller komm. Carl Biberg i Tynderö. Men domkapitlet resolverar 18 aug. 1722, att som Holmstrand vid anträdet till denna tjänst utlåtut sig vara nöjd med den lön, som församl. honom af fri vilja tillsagt, och hans begäran är emot praxis, fann Konsist. skäligt och billigt, att dn. Holmstrand reser till Ljustorp att där förrätta gudstjänsten, så ofta herr pastor predikar i Hässjö, och vill Konsist. med denna sak, som längesedan afgjord är, ej vidare besvärad varda. Men

samtidigt ställde konsist. till Tynderö församling en förfrågan, om de ville kontribuera något till extra ordin. komm. herr Olof Holmstrands underhåll. I vidrig händelse måste den enl. en af superint. Micranders 25 sept. 1696 gifven resolution i proportion efter röktalet erhålla minskning i gudstjänsten så att den finge allenast en söndag och Hässjö två, som vid alla andra församlingar i stiftet vanligt var. År 1748 önskade Hässjöborna i anseende till komministerns höga ålder och orkeslöshet jämte nyligen tillstöta blindhet att få en prästman i hans ställe, hvartill konsist. utsåg efterträdaren, som mot att han afstod 7 t:r af lönen till Holmstrand mottog samma tjänst. Denne afled 10 febr. 1754, 85 år gammal.

G. 1) *Christina Bång*, företrädarens änka, med hvilken han hade en liten dotter som begrofs 30/10 1697; 2) 1725 m. bondeänkan *Sigrid Olofsdotter* från Västhammar i Torsåker, Ångerm. Senare äktenskapet barnlöst.

8. **Johan Dynæsius** (1750-1756), kom från Vibyggerå, där han uppehöll nådåret, hit till församlingen i okt. 1748 till den blinde företrädarens hjälp. Som emellertid Holmstrand ej ville hafva någon omsorg om husrum eller annat för sin medhjälpare, fastställde konsist. 27 febr. 1750, jämkning dem emellan, så att Holmstrand skulle erhålla 1 dlr 16 skill. af hvarje rök, och Johan Dynæsius uppbära den vanliga kapellanslönen af församlingen, dock att det ålåg den sistnämnde att till Holmstrand årl. afstå 2 t:r spannmål mot 15 dlr tunnan, »så länge dyra tiden påstår». Vid Holmstrands död anhöll komm. Thelberg i Tynderö att blifva antagen till komm. äfven i Hässjö. Under den tid, som åtgick för denna frågas behandling, sökte Dynæsius och erhöll komministraturen i Sidensjö-Skorped med tilltr. 1756. Vidare om honom se *Sidensjö*.

9. **Lars Erik Backlund** (1756-86), såsom adjunkt i Skön efter enhälligt val utn. till sockenpred. eller extra komm. i Hässjö 18 aug. 1756. Han är den förste, som här erhöll fast boställe ss. förbättring af Hässjöprästens löneförmåner. Härtill hade församlingsborna redan 1754 inköpt ett hemman i Grytjom, hvilket såsom olämpligt slutligen utbyttes mot en lägenhet på Västansjö bys ägor, som under åren 1757-59 bebyggdes och efter sin första innehafvare ännu behåller namnet Backholm. Efter d. 29 och 30 aug. 1775 aflagd pastoralex. och fruktlösa ansökningar till en mängd pastorat, utn. till khde i Grundsunda 1786. Se *Grundsunda* khdar n. 20.

10. **Nils Ahlberg** (1787-1817), f. 5 okt. 1741 i Tuna, föräldrar: bonden Olof Abrahamsson och Karin Nilsson i Allsta by, Medelpad.

Stud. i Upsala vt. 1766; prästv. 22 maj 1771, då han blef nådårspred. i Hallen; förestod sedan nådåret i Berg efter khden Hofverberg; batalj. pred. vid Jämtlands dragonreg. 1772; adj. hos khden Jonas Biberg i Sollefteå 1775-86; utn. extra komm. i Hässjö 22 nov. 1786. Skall ha varit mycket egendomlig såsom predikant, hvarom följande något karrikerande skildring förekommer i Medelpad-Jämtl. nationens studentmatrikel: »Han dök alltid minst 12 gånger, hvar gång han predikade, ned i predikstolen, och då hans härlighet åter tittade fram, skedde det under de mest utsökta grimaser och ett anskri, som började vanligen vid cis och gick åtminstone 2 oktaver ned, innan det åter började höja sig, då det oftast stannade på halfva vägen af en, alla tänkbara toner genomlöpande skala. Efter detta fortissimo kom ett piano, då den häftiga vreden syntes lugnad, och ehuru ingen då kunde utröna, hvad predikanten sade, märktes dock på ljudet, att det skulle innehålla något ljufligt bådskap. Under det extasen påstod, nådde hakan jämnt ofvan predikstolen. Hufvudet vreds ifrigt än hit, än dit. De hvita tänderna lyste prydligt ur den uttöjda munnen. Ahlbergs predikosätt, tecknad af en skickligare penna, skulle skänka honom odödligheten». Något kärf i sitt uppträdande var han en hederlig och anspråkslös prästman, som i 31 år oförvitligt skötte sin tjänst härstädes. Afled 12 juni 1817.

G. 1787 m. *Anna Sophia Biberg*, f. 9/6 1760, dotter till khden Jon. Biberg i Sollefteå; d. hos sin dotter och måg i Hässjö 5/10 1836.

Barn: *Greta Kajsa*, f. 11/12 1787, g. 10/9 1812 m. båtsman Anders Nilsson Styf i Västanbäck, Hässjö; d. 10/1 1867; *Johannes Magnus*, f. o. d. 1790; *Olof*, f. 1/5 1791, anställd vid Kgl. gardet i Sthm och skall där haft något befäl; *Jonas Ludvig*, f. 1/5 1795, en tid anställd i handel i Sundsvall; *Nils Johan*, f. 20/5 1805, äfven vid gardet.

11. **Olof Huss** (1820-46), f. 29 mars 1775 i Hammerdal, där fadern Erik Huss var khde. Genomgick Frösö skola 1787-93 och Hsands gymn. 1793-97; stud. i Upsala vt. 1797; prästv. 18 dec. 1803 till adj. i Skön; v. komm. i Häggdånger 1804, i Stöde 1805, ånyo adj. i Skön åt khde Bonnedal 1806; e. o. bat. pred. vid Jämtlands dragoner 1/5 1808-1/5 1809, under vilken tid han deltog i Finska kriget; aftonsångspred. i Sundsvall sommaren 1809; v. komm. i Berg s. å.; nådårspred. i Öfverlännäs 1810, i Tynderö 1811; utn. brukspred. på Galtström i Njurunda 1812, utn. extra komm. i Hässjö jan. 1819, tilltr. 1 maj 1820. Han var en ståtlig man med fördelaktigt utseende och god sångröst, men lär mer än lofligt älskat bågaren, så att han vid flera tillfällen fick af vederbörande mottaga förmaningar. Hammargren skildrar i sin pastorathistoria, huru komm. Huss vid Carl XIV Johans resa till Hsand sommaren 1835 hade

djärfheten att midt på vägen hejda den kungliga vagnen och utbedja sig någon gåfva åt socknens fattiga. Konungen lär beklagat sig i Hsand öfver prästens beteende, men öfverlämnade vid återresan 50 riksdaler b:co att tilldelas Hässjö s:ns fattiga. För domkapitlet, som instämt komm. Huss för denna oförsynthet och hans onyktra lefnadssätt, urskuldade han sitt uppträdande med sin ömhet för de fattiga, som förestafvat hans bön, likasom han ansåg resultatet ägnadt att rättfärdiga hans handling; för andra förseelser nekade han. Men det hjälpte ej, Domkapitlet tilldelade honom varningar såväl för det ena som det andra. Redan från år 1830 hade han tidvis måst anlita vikarie¹ och fick slutligen på begäran permanent tjänstledighet 1840. Han afled på bostället Backholm 27 april 1846.

G. 9/6 1805 m. *Margareta Catharina Borg*, f. 31/5 1777, d. 24/3 1845.

Barn: *Erik Johan*, f. 11/8 1810, skollärare och organist i Hässjö 1852, d. 15/8 1854 af lungot; *Karl Fredrik*, f. 9/11 1815, d. 8/8 1824.

12. **Hans Olof Edlund** (1848-49), här v. komm. sedan 1840. Hans val understöddes af Lögdö-borna, hvarigenom Hässjöbornas kandidat v. pastorn i Refsund R. Th. Lundqvist till deras förargelse föll igenom, och Edlund fick fullmakt 21 juni 1847 ss. komm. härst. Den verksamma kraften härvidlag, major Drejer på Lögdö bruk, blef af en myndig Hässjöbonde skurpensad för att ha gjort Hässjöbornas önskan om intet, men majoren, en gammal morsk militär, blef honom ej svaret skyldig »Här blir kanhända brukspredikantplatsen ledig, och då skola vi kalla Edlund, som är en bra karl, så att Edlund skolen I snart få slippa, men det står i mitt testamente: Medel afsättas till en ny predikstol i Hässjö. Men testamentet skall ändras: Den nya predikstolen skolen I också slippa».² Redan 1 maj 1849 tillträdde Edlund Lögdö. Sist komm. i Liden, se *Indal*.

13. **Jonas Nylander** (1849-78), f. 11 aug. 1804 i Ullånger, son af skepparen Joh. Nylander och Stina Jönsdotter i Stenslands by. Stud. 1827; prästv. 30 aug. 1828; v. kollega vid Piteå trivialskola ht. s. å.; nådårspred. vid sacellanien i Säbrå efter E. Selahn 1831 och komm. adj. därst. 1834; nådårspred. i Ullånger 1835; curam gerens i Nora 2 mån. 1838, nådårspred. i Wiksjö s. å.; past. adj. i Sidensjö 1841 tillika förordn. att förestå pastoralvården samt ånyo past.adj. 1844; v. komm. i Ullånger 1847;

¹ Bland dessa bör särskildt nämnas den unge *Nils Johan Richter*, som efter allenast ett års tjänst ss. vice komm. härst. afled 28 febr. 1840, efterlämnande ett ännu ej förbleknadt minne såsom en trosvarm Herrans tjänare. Hans i Hsand 1850 utgifna predikningar utmärka sig för enkelhet och värme. Dock bör ej förtigas, att han hämtat åtskilligt från andra.

² *J. Hammargren*, anf. arb.

past. adj. i Sollefteå 1848; utn. extra komm. i Hässjö 4 juni 1849; tilltr. genast. Genom kgl. bref 31 mars 1848 uppläts åt sockneprästen i Hässjö dispositionsrätten af det gamla prästbordet vid kyrkan, hvarigenom sålunda prästen därst. sedan dess haft två prästbord. Komm. Nylander flyttade från Backholm 1857 till en liten gård vid kyrkan, som var hans enskilda egendom. Först under efterträdaren flyttades själva prästgården från Backholm till kyrkbolet. Komministerlönen steg under Nylanders tid allenast till 28 tr spanmål, en ersättning föga motsvarande det arbete, som den alltmer växande församlingen kräfde. Utan anspråk och utan att kunna berömma sig af några betydande predikogåfvor fann han sin glädje i att tjäna andra äfven i saker, som ej rörde hans kall. Afled 15 nov. 1878.

G. 1842 m. *Sofia Cecilia Bergstedt*, dotter af khde Nils Bergstedt i Refsund och änka efter adj. Henrik Selldal. Hon afled 14 dagar före sin man, och makarne jordfästes samma dag af församlingens åldrige khde E. Bergman.

Barn: *Johannes*, f. 11/9 1843 i Sidensjö, stud. 1878, prästv. 1882, kapellpred. på Holmön 1891, s. m. adj. känd ss. hetsig förkunnare af socialistiska läror, d. 12/6 1902 i Ullångers prästgård; *Jonas*, f. 5/4 1847, d. i Backholm 20/5 1854.

KOMMINISTRAR I HÄSSJÖ.

1. **Oscar Stefan Carl Ossian Klingspor** (1879-82), sist khde i *Umeå* stad.

2. **Per Gustaf Carlsson** (1883-89), khde i *Hallen*.

3. Fil. dr **Jacob Albert Hammargren** (1889-1900), khde i *Sättna*.

4. **John Isak Carlson** (1900-12), f. 4 juli 1885 i Hejde på Gotland; föräldrar: landtbrukaren Johan Carlson och Maria Bodin; mogenhetsex. vid Visby allm. lärov. 9 juni 1877; stud. i Upsala ht. s. å.; teor. teol. ex. 31 jan. 1885 och efter afl. prästex. i Hsand prästv. 16 nov. s. å.; past. adj. i Lillherdal, utn. till komm. i Tynderö 16 aug. 1886, tilltr. 15 dec. s. å., utbytte denna komministratur mot den i Hässjö genom fullmakt 1899, tilltr. maj 1900. Afled 2 apr. 1912 i Hsand, där han ett par år var intagen på hospitalet för höggradig nervositet.

G. 1) 25/11 1886 m. *Andréette Sofia Östrand*, f. 11/10 1857, dotter af kontr. prosten och khden i Frötuna, Upsala stift, Carl Östrand och Andréette Odén.

2) 10/11 1907 m. *Kristina Elisabeth Hammarlund*, f. 10/6 1850 i Skog.

Barn: *Gerda Elisabeth* f. 20/3 1888; *Karl Johan Walter*, f. 1/8 1891; *Ruth Dagmar Sofia*, f. 3/10 1892.

KOMMINISTRAR I TYNDERÖ.

1. °Herr **Bengt** i Tynderö har Tunæus här uppfört år 1585. Skall ha bott i Stånggrid.

2. **Olaus Petri**, kaplan i Ljustorp, har undertecknat Upsala mötes beslut 1593 och blef khde här i Ljustorp 1596, n. 6. Osäkert synes dock, huruvida redan vid ifrågavarande tid en fördelning af församlingarne ägt rum mellan de båda kapellanerna.¹

3. **Magnus Petri** [1644-55], f. i Medelpad, stud. i Upsala 19 juni 1620, synes vara den dominus Magnus i Medelpad, som af Upsala domkapitel blef dömd till suspension på 4 veckor och till böter, med anledning däraf, att han vigt en köpman i Piteå med en källarepiga från Stockholm, ehuru den förre redan förut var förlofvad med kapellan Michaels dotter i Skellefteå. Såsom kapellan i Tynderö nämnes dom. Magnus Petri 23 apr. 1655 uttryckligen, då på tinget i Säbrå fastebref gafs å de lägenheter i Bonsjö, som han jämte sin svåger kapellanen i Danmarks s:n Joh. Sigvardi utgörande deras hustrurs arfjord sålt till Michel Widricksson darsamma städes.

4. **Magnus Andreæ Ostrocherus** (1660-67). På tinget i Hässjö 10 dec. 1660 blefvo Herr Måns kaplan i Tynderö och Olof Joanson i Ala, som voro skyldiga att opsticka vägen på Kringarfjärden med vasar, men sådant platt litet eller intet åtgjort, hvarigenom de vägfarande måtte hinder och skada lida, pliktfällda hvardera till 3 mk. Förblandad med efterträdaren Magnus Andreæ Ostrocherus, som blef utn. till khde i Ljustorp. Utn. khde i Ljustorp n. 9.

5. **Carl Abr. Bidenius** (1668-1710), f. 1630 i Edsele s:n, fadern Abraham var bonde i By. Inskrefs s. stud. i Upsala 19 juli 1657, kollega

---

¹ Såsom den tredje i ordningen bland Tynderö kapellaner har Tunæus uppfört *Benedictus Stephani* med tillträde 1616 och afgang 1645. Denne måste helt och hållet uteslutas, ty ehuru han utan tvifvel var född här i församlingen och äfven hans namn förekommer i handlingarne, synes han ej här innehaft anställning. Student i Upsala 25 febr. 1606. Han blef prästvigd i Västerås 1614, blef skolmästare i Köping 1619, afsattes från denna tjänst 1622 för oordentlighet, blef efter en tid mot vederbörande borgares vilja hospitalspredikant i Västerås, åter afsatt 1636 och slutligen efter att i en skriftlig inlaga smädeligen utfarit mot sin välgörare biskop Johannes Rudbeck skiljd från prästämbetet 23 juni 1642, men åtnjöt något underhåll från hospitalet till sin död 1651. Han synes fört ett kringirrande lif. Af Wallentuna kyrka i Upland erhöll Benedictus Stephani, quondam rector Arbogensis!, 7/7 1646 1 dlr 20 öre i kopparpengar. Tunæus kallar honom herr Bengt i Berga, men detta beror på, att han var ägare af ett arfshemman där i byn.

i Hsands skolas 2:dra kl. 1660 och tillträdde sacellanien i Tynderö 1668; erhöll 1695 för sin ålderdom sonen Carl till biträde. Han instämde 1695 till Hsands konsist. med anledning af att han ej velat meddela nattvarden åt en sjuk, för döden liggande bonde i Afva, emedan, som framgick af undersökningen, den sjuke ej ville aflägga en full och uppriktig syndabekännelse; bondens hustru Margareta blef härför och af andra orsaker så förbittrad mot Bidenius samt förde sådant väsen i församlingen, att prosten måste göra anmälan. Konsistoriet fann, att Bidenius i det hela förfarit rätt, men kunde ej godkänna hans ursäkt för det han dröjt flere månader med att ånyo besöka den sjuke, under förebärande att han icke vågat sammanträffa med den ondsinta hustrun. Hade hemman i Skillsåker 1698. Afled 26 jan. 1710, då i testamente till kyrkan gafs ett altarkläde af röd schagg. (*Hammargren*, anf. arbete.)

G. m. *Anna Persdotter*, dotter till nämndeman Per Nilsson i Skillsåker. Hon afled 24/2 1719 i sitt 71 år.

Sönerna kallade sig Biberg.

Barn: *Sara Carlsdotter Bidenia*, g. i aug. 1708 m. handels- och rådman Jonas Genberg i Sundsvall; *Carl Biberg*, f. 1671, faderns efterträdare; *Isak Biberg*, f. 1675, khde i Selånger och Sundsvall, d. 1743.

6. **Carl Caroli Biberg** (1711-28), f. 16 apr. 1671, son af företrädaren. Med afgangsbetyg från Hsands gymn. stud. i Upsala 10 okt. 1692; prästv. 13 sept. 1695 och blef faderns medhjälpare i Tynderö och Hässjö; efterträdde honom såsom kapellan i Tynderö 1711; predikant vid prästmötet i Hsand 21 jan. 1721; afled på våren 1728. Under hans tid gjorde ryssarne landstigning i socknen 1721, härjade, brände och plundrade kyrkan på dess altarsilfver och prydnader, men handelsmannen i Sthlm Simon Lidin, född här i Tynderö, ersatte genom sin frikostighet hvad kyrkan förlorat. (Hdpr. 28/8 1728.)

G. 12/7 1708 m. *Ingrid Hellberg*, dotter af khden Erik Hellberg i Ljustorp; omg. m. efterträdaren.

7. **Jacob Thelberg** (1730-56), f. 26 nov. 1699 i Indals-Liden. Föräldrar: khden i Indal Israel Th. och Catharina Strandman. Sonens skolstudier voro tydligen ej så grundliga, enär konsist. i Hsand 1720 vägrade honom det testimonium, hvarom fadern anhöll för hans inträde vid akademien, men följande år inskrefs han såsom stud. 22 mars 1721 och synes, då fadern s. å. afled, på moderns bön att få sonen till nådårspred. blifvit prästv. och därtill förordnad; adj. i Skön 1723 hos prosten Dan. Touschier, som rekommenderade honom till succession efter herr Carl Biberg i Tynderö, helst efter han sig utlåtitt att vilja upprätta sterbhuset.

Han fick konsist. tillstånd att resa till Ljustorp och Tynderö för att låta höra sig i predikande; utn. till komm. här 5 mars 1729, tilltr. 1730, sedan församlingarna uttryckt sin fögnad öfver konsistorii gunst att genom Thelberg vilja upprätta sal. Bibergs hus. Svag i sina studier, vann han ej trots försök vidare befordran och hade det nog bekymmersamt i ekonomiskt afseende. Afled 17 juli 1756.

G. 1) med företrädarens änka *Ingrid Hellberg*, d. 5/3 1736 barnlös.

2) 1738 m. *Brita Ulrika Björner*, dotter af häradsh. Mauritz B., omg. m. efterträdaren.

Barn: *Mauritz*, f. 26/3 1739, socknepredikant i Ramsele-Fjällsjö, d. 8/7 1800; *Wendla Christina*, f. 19/9 1741, g. m. khden P. Lindström i Ljustorp; *Israel*, f. 23/9 1742, liquidationskommissarie, bodde i Mällbyn, Tynderö, d. 23/3 1800; *Charlotta Regina*, f. 18/12 1747, g. 29/12 1764 m. bonden Anders Jabin i Mällby; d. 20/10 1801. Dessutom 1 son och 2 döttrar (enl. Hammargren).

8. **Hans Dan. Randklef** (1759-67), f. 20 mars 1713 i Lycksele. Föräldrar: d. v. skolmästaren, sedan komm. i Bygdeå-Nysätra Daniel R. och Margareta Arctædia, gick i Umeå skola 1724-26. Stud. 22 okt. 1735 i Upsala; prästv. 21 aug. 1743 till adj. åt den 71-åriga khden El. Salin i Anundsjö. Efter att under år 1748 en tid varit suspenderad för fel in sexto puncto, återfick han prästämbetet 20 sept. 1749 och förordn. till nådårspred. i Hsand, prostadj. i Sunne 10 mars 1750; utn. till komm. i Tynderö 18 okt. 1758, tilltr. maj 1759 under erbjudande om upprättande af afl. komm. sterbhus. Afled 30 juli 1767.

G. 20/5 1759 med företrädarens änka *Brita Ulrika Björner*, barnlösa. Hon afled 5/3 1778 i Tynderö.

9. **Johan Henrik Gilljam** (1769-91). Efter en i allo utmärkt, framgångsrik 22-årig verksamhet här i församlingen utn. till khde i Ramsele, se *Ramsele*.

10. **Erik Södermark** (1791-1811), f. 3 sept. 1746 i Sundsjö s:n, son af bonden Jöns Olofsson i Säfsviken och Ingerd Ersdotter. Stud. vt. 1769, på konsist. kallelse prästv. i Hsand 4 sept. 1774, blef s. å. adj. åt khden Fougt i Nora, utn. komm. i Tynderö 27 jan. 1790, tilltr. maj 1791, respondens vid prästmötet 1799. Afled 2 apr. 1811. Efter honom fanns en behållning af 2684 rdr 46 sk. banco. Dessutom ägde fru Södermark ett eget hemman, värderadt till 900 rdr, hvadan domkapitlet ej ansåg sig kunna tillstyrka för henne och barnen begärdt nådår. K. Maj:t beviljade dock denna ansökan. (*Hammargren*.)

G. m. *Brita Christina Häggmark*.

Barn: *Andreas*, f. 25/7 1799, d. 30/7 s. å.; *Erik*, f. 21/10 1801; *Brita*, f. 14/11 1803.

11. **Erik Rodling** (1813-20), se khdar i *Refsund*.

12. **Samuel Millén** (1820-30), f. 4 maj 1775 i Boteå. Föräldrar: kommiss. landtmätaren Erik Mellin och Elisabeth Sundius, prostdotter fr. Sollefteå. Efter 10 års studier vid Hsands skola och gymn. stud. i Upsala 1795, där han tillbragte en eller annan termin. Återkommen till hemorten ht. 1798 erhöll han venia att biträda med predikande i Skorped, blef 15 juni 1800 prästv. till kapellpredikant därstädes. Under många bekymmer, förorsakade af sjukdom och den knappa utkomsten för sig och de sina, skötte han denna tjänst i 21 år, till dess utsikterna ljusnade för honom, sedan han erhållit fullmakt på komministerbefattningen vid Ljustorp-Tynderö i juli 1819 m. tilltr. maj 1820. Hans goda dagar i timligt afseende blefvo jämförelsevis få, sorger och motgångar dess flera. Hans son och medhjälpare, hvars studier han efter förmåga understödt, blef svagsint, så ock den ena dottern, hvars dödssätt på det ömmaste upprörde honom. Allt detta inverkade på hans redan af sjukdom försvagade krafter, så att han kort därefter afled 27 nov. 1830. Han var en from, saktmodig och aktningsvärd man och saknade icke musikalisk talang.

G. 1798 m. sin kusin *Catharina Helena Lundström*, f. 22/10 1762, dotter af khden i Sidensjö Olof L. Hon var tidigare g. m. en konstapel C. M. Ulfsparre, men skild från honom, d. 21/12 1833.

Barn: *Erik Anders*, f. 28/4 1798, stud. 1821, prästv. 20/2 1825 till faderns adj., sinnessvag 1829, d. 6/10 1842; *Anna Catharina*, f. 5/7 1799, d. 1830 svagsint, dränkte sig vid hospitalet i Hsand; *Lisa Andrietta*, f. 23/4 1802 g. 6/5 1836 m. torparen Olof Olofsson i Berge; d. 13/4 1867.

13. **Anders Gissler** (1834-63), f. 7 dec. 1786 i Ragunda, bondson fr. Gisslegården. Stud. 1810; prästv. 13 okt. 1811 till komm.adj. i Torp-Borgsjö och där tjänste- och nådårspred. 9 sept. 1818; past. adj. i Ljustorp 4 okt. 1820; utn. komm. i Tynderö 21 sept. 1831, tilltr. 1 maj 1834. Erhöll vice pastors titel 23 maj 1832. Afled 12 aug. 1863. Skildras såsom en ordningsman af första rangen, ett mönster, då det gällde att hålla ordning och god sed, och begåfvad med fasthet och bestämdhet.

G. 30/11 1831 m. *Catharina Huss*, dotter till khden i Ljustorp Wilh. H. (n. 21).

Barn: *Carolina*, f. 30/3 1833 g. 1862 m. riksdagsmannen Pehr Tjernlund i Vestanbäck, Hässjö.

14. **Axel Otto Eurén** (1865-73), f. 3 maj 1821 i Råneå, son af khden i Luleå landsförsamling Joh. Pet. Eurén. Stud. 1841; prästv. 17 dec. 1848 till komm.adj. i Luleå; pastorsadj. i Ljustorp 1851; komm.adj. i Stöde 1852; förestod stadspredikantsysslan i Östersund 1853; past. adj.

i Torp 1854, v. past. i Refsund en kortare tid s. å.; past.adj. i Sundsvall 1855 och tillika v. kollega vid Sundsvalls skola 1856; v. komm. i Hsand 1857; v. komm. i Stöde s. å.; v. pastor i Stöde nybildade pastorat 1858; v. pastor i Ljustorp 1859; utn. till komm. i Tynderö 21 mars 1864, tilltr. 1865. Ej utrustad med större gåfvor ss. predikant, var han en redbar och i allo aktningsvärd själasörjare, som vann sina församlingsbors förtroende. Längre plågad af asthma afled han 12 jan. 1873. Trots sin stora familj och sina små inkomster hade han på ett beundransvärdt sätt kunnat draga sig fram nästan utan skuldsättning. Änka och barn erhöilo två extra nådår.

G. m. *Emma Sofia Stjernberg*, dotter af khden i Torp, sedan i Piteå, prostens, P. Stjernberg; som änka bosatt än i Luleå, än i Upsala och Jönköping hos sina barn, d. i Jönköping 3/6 1909.

Barn: *Hildur Maria*, f. 2/1 1860 i Ljustorp, telegrafist i Hsand, g. m. reseinspektör David Larsson Herne, d. i Göteborg 28/12 1912, där hon inom fattigvården varit outtröttligt verksam; *Pehr Helmer*, f. 21/12 1860, d. i Piteå prostgård; *Axel Herman*, f. 22/6 1862, med. lic., lasarettsläkare i Eksjö och Jönköping; *Karl Martel*, f. 15/9 1863, snickare, d. hos morföräldrarna; *Alfhild Sofia*, f. 10/8 1865 i Tynderö, reste till Amerika; *Selma Dagmar*, f. 11/4 1867, lärarinna i Luleå; *Henning Gustaf*, f. 15/12 1868, kontorist i Hamburg, affärsman i Tyskland; *Anton Hjalmar*, f. 2/4 1870, telegrafassistent i Luleå, d. drunknade på en isfärd mellan Piteå och Luleå 5/1 1894; *Johan Georg*, f. 30/12 1871, tullförvaltare i Västervik 1920.

15. **Per Erik Hedström** (1876-85), f. 13 okt. 1849 i Lagga s:n. Föräldrar: orgelnisten Per Hedström och Charlotta Berg. Afl. mogenhets-ex. i Hudiksvall 20 maj 1871; teor. teol. ex. 31 maj 1873; med dispens fr. prakt. teol. ex. prästv. 11 okt. 1874 i Sthm och förordn. till past. adj. i Ljustorp och v. komm. i Tynderö; utn. 10 maj 1875 till ordin. komm. med tilltr. 1876. Med anledning af några mot hans sätt att förvalta predikoämbetet gjorda anmärkningar vid biskopsvisitationen härst. i maj 1878, hvilka förseelser allenast synas berott på missförstådt och missriktadt nit, mottog han af Hsands konsist. en föreställning med tillagd förmaning. År 1881 erhöil han biskop Landgrens tillstånd att idka akademiska studier och vistades i Upsala, där han särskildt ägnade sig åt botanik. Omsider begärde han och erhöil afsked från innehafvande tjänst och prästämbete fr. o. m. 15 dec. 1885, hvarefter han slog sig på utöfvande af tandläkaryrket i Sthm.

16. **John Isak Carlson** (1886-1900), komm. i *Hässjö*, se ofvan.

17. **Hans Peter Hjalmar Lindman** (1900-19), f. 13 juni 1874 i Hsand. Föräldrar: skraddarmästaren Petter L. och Clara Olivia Halén.

Efter studier i Hsands skola stud. i Upsala ht. 1893. Aflade fullständiga teologiska examina och prästv. 3 juni 1898; komm. i Linsell 8 juni 1899, tilltr. 1 jan. 1900; utn. komm. i Tynderö 30 juni s. å., tilltr. genast. Afled efter endast några timmars sjukdom 24 apr. 1919.

G. 31/7 1902 m. *Ellen Victoria Petersson*, f. i Styrnäs 17/4 1881, dotter till khden i Sättna Jonas Peter P. och Emelie Mathilda Ebbersten.

Son: *Per Hjalmar Fritiof*, f. 7/5 1903.

Tr.: Tynderö kyrka (uppsats i Sundsvallsposten 1911 n. 75). - Tynderö församlingshydda (i Från ådalar och fjäll årg. 1917).

BRUKSPREDIKANTER VID LÖGDÖ.

Predikantbefattningen vid Lögdö bruk inrättades 1687, ehuru kyrkan först 30 år senare blef färdig. Kyrkogård anlades ej förr än 1834 och invigdes hösten d. å. af khde Wilh. Huss enl. uppdrag af domkap. [Hdpr. 6/8 1834.]

1. **Isak Petri Thordin** (1687-1700), f. i Hässjö. Villrådlig, om han skulle få förrätta full gudstjänst vid bruket, gjorde han hos superintend. M. Steuchius förfrågan, huruvida han fick döpa barn därst., ehuru ännu ingen kyrka fanns. Rörande den saken förklarade sig superintend. ha lämnat föreskrift åt pastoratets khde Hellberg. Tillträdde 1700 komministraturen i Ås. Se *Rödön*.

2. **Ivar Sam. Theet** (1706-15), f. 1679, son af stadsnotarien Samuel Theet och brorson till khden i Selånger Ivar Theet. Stud. 26 sept. 1699; prästv. 1703; anställdes här 1706; blef 1715 apologist i Hsands skola, men redan i okt. 1716 ville han godvilligt lämna samma tjänst åt sin styfson Jacob Strandman, som ock blef hans efterträdare i skoltjänsten vid hans året därpå inträffade död 1717. Begrofs i Ljustorp 20/1 1717, 39 år.

G. 25/1 1707 m. *Margareta Hellberg*, dotter af khden i Ljustorp Erik Hellberg och änka efter apologisten Nils Strandman i Hsand.

Barn: *Margareta*, f. 18/11 1707, g. m. kronobefalln. man E. Westerberg i Jämtl., sedan med tullnären Werring; *Samuel*, f. 1/8 1709, begr. 27/6 1717 i Ljustorp; *Barbro*, f. 1715, begr. 4/6 1717.

3. **Erik Er. Cajanus** (1716-23), var khde i Österbotten i Kronoby församling, men nödgades att fly öfver till Sverige undan ryssarne och fick åtnöja sig med att för sin bärgning antaga brukspredikantsysslan här 1716. Han återvände 1723, efter fredsslutet, till hemorten och sin förra pastorala verksamhet. Under hans tid uppbyggdes den lilla brukskyrkan.

4. **Erik Sellin** (1723-29), sist khde i *Resele*.

5. **Anders Sellin** (1729-34), den förres broder, kallades 28 okt. 1728 till brukspredikant på Lögdön af brukspatron Matthias Krapp. Superint. Sternel höll här visitation 28 jan. 1733. Sist kapellan i Häggdånger, se *Säbrå*.

6. **Petrus Æstani Harlin** (1734-51), företrädarens svåger; komm. i *Säbrå-Häggdånger*.

7. Mag. **Jonas Jonæ Ullberg** (1751-62), komm. i *Säbrå-Stigsjö*.

Från okt. 1762 till slutet af febr. 1763 var *Petrus Öman* interimspredikant.

8. Mag. **Johannes Henr. Starin** (1763-68), f. 1725 på Hernön; stud. i Upsala 2 okt. 1746; aflade disputationsprof pro ex. vt. 1751; prästv. 25 aug. s. å. på kallelse af khden N. Sund i Bygdeå; reste 1757 till Greifswald och promov. där till fil. mag.; återtog och behöll sin adj. tjänst i Bygdeå, till dess han af brukspatron Krapp kallades till brukspred. på Lögdön nov. 1762 och tilltr. 1763; valdes till komm. i Tynderö 11 sept. 1768, men hann ej af konsistoriet utnämnas före sin död, som inträffade 23 sept. s. å. Begrafdes i Ljustorp 2 okt.

G. 17/3 1767 m. *Margareta Elisabeth Ahlberg*, dotter af komm. i Skog, Erik Ahlberg, omg. m. komm. i Skön-Alnön Ol. Drake.

Barn: *Christina Catharina*, f. 4/7 1768, d. 25/9 s. å. och begravd med fadern.

Tr.: Monumenta polit. ecelesiastica. præf. Ol. *Celsius* Ups. 1751.

9. **Elof Frisendahl** (1770-83), konstit. till brukspred. härst. 16 nov 1768; tilltr. maj 1770; sist khde i *Indal*.

10. **Eric Söderlind** (1783-97), komm. i *Torp-Borgsjö*.

BRUKSPREDIKANTER VID LÖGDÖ OCH LAGFORS.

11. Mag. **Pehr Ledin** (1797-1811), khde i *Sidensjö*.

12. **Johan Ångström** (1811-23), sist komm. i *Selånger-Sättna*.

13. **Per Salomon Wasenius** (1823-41), utn. bruks- och kapellpred. i Viksjö 1839. tilltr. 1841. se *Stigsjö*.

14. **Per Johan Sjödin** (1841-49), komm. i *Gudmundrå-Högsjö*.

15. **Hans Olof Edlund** (1849-53), komm. i *Ljustorp-Hässjö* n. 12, sist komm. i *Indal-Liden*.

16. **Johan Olof Huss** (1853-59), sist khde i *Nätra*.

17. **Anders Eriksson** (1859-72), förste komm. i *Skellefteå*. Han var den siste brukspredikanten vid Lögdö och Lagfors. Efter hans afflyttning har khden i Ljustorp uppehållit gudstjänsten och ämbetsförrättningarna vid Lagfors och komm. i Hässjö tjänstgjort vid Lögdö.

BRUKSPREDIKANTER VID LAGFORS.

1. **Olof Omnberg** (1773-1789), sist komm. i *Brunflo-Lockne*.

2. **Erik Rodling** (1789) kallades till predikant och flyttade till Lagfors d. å. (Hdpr 29/7 1789), men då bruket i slutet af året öfvergick i nya händer, indrogs brukspredikantbefattningen och själavården därst. öfvertogs enligt aftal af khden i Ljustorp. Rodling betingade sig genom konsist. ersättning af bruksförvaltningen för sina flyttningskostnader, blef sedan komm. i Tynderö och sist khde i *Refsund*.

3. Mag. **Pehr Ledin** (1790-1811). Då behovet af särskild brukspräst snart gjorde sig gällande, kallades fil. kand. P. Ledin därtill 17 nov. 1790. Han öfvertog 1797 äfven befattningen som brukspredikant vid Lögdö, se ofvan, efter hvilken tid de båda tjänsterna förenades.